

POSTANOWIENIE

22 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 22 kwietnia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa R. S.

przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w S.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej R. S.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z 25 sierpnia 2022 r., I ACa 595/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej koszty postępowania kasacyjnego w kwocie 3240 (trzy tysiące dwieście czterdzieści) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia jego doręczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty,
3. przyznaje ze środków Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w Szczecinie) na rzecz adwokata U. K. kwotę 3240 (trzy tysiące dwieście czterdzieści) zł podwyższoną o należny podatek od towarów i usług z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 7 kwietnia 2022 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił powództwo R. S. o zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w S. kwoty 11 000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie z tytułu zadośćuczynienia w związku z naruszeniem dóbr osobistych powoda oraz o zobowiązanie pozwanego do złożenia powodowi pisemnego oświadczenia o bliżej opisanej treści. Apelacja powoda została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 25 sierpnia 2022 r. Powód wniósł skargę kasacyjną, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej objętej art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący powołał się przyczynę kasacyjną objętą art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., podnosząc, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd Apelacyjny w Szczecinie pominął istotne dla rozstrzygnięcia fakty, w szczególności okoliczność, że powód

już w chwili otrzymania przesyłki pochodzącej od pozwanego w dniu 4 marca 2020 r. umieścił na potwierdzeniu odbioru adnotację, że korespondencję „doręczono bez koperty z naruszeniem tajemnicy korespondencji”. W ocenie skarżącego, w sytuacji, w której powód umieścił taką adnotację już w chwili odbioru korespondencji kierowanej na adres administracji Zakładu Karnego, oczywistym było, że adnotacji takiej nie uczyniłby, gdyby faktycznie korespondencja była doręczona w sposób prawidłowy, skoro powód nie czynił takich uwag na wcześniejszych potwierdzeniach odbioru korespondencji. W ocenie skarżącego, rażąco błędne było przerzucenie przez Sąd Apelacyjny na powoda ciężaru ponownego udowodnienia faktu, który już wynikał z samej adnotacji uczynionej przez niego na formularzu potwierdzenia odbioru korespondencji.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na przyczynie objętej art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nakłada na skarżącego powinność wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia konkretnych przepisów prawa materialnego lub procesowego, naruszenia dostrzegalnego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby zagłębiania się w szczegóły sprawy lub dokonywania jej poszerzonej analizy. Należy też przypomnieć, że zgodnie z powszechnie aprobowanym w orzecnictwie i nauce prawa poglądem, o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230).

Skarżący nie spełnił powyższych wymagań. Po pierwsze, we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który stanowi odrębną jednostkę redakcyjną skargi zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., skarżący nie wskazał, jakie konkretne przepisy prawa zostały naruszone przez Sąd Apelacyjny w rażący sposób. Przedstawiona w tym zakresie argumentacja sprowadza się, w istocie, do zakwestionowania dokonanych przez Sądy *meriti* ustaleń faktycznych oraz oceny dowodów, co jest niedopuszczalne w postępowaniu kasacyjnym (art. 398³ § 3 k.p.c.). Skonfrontowanie przedstawionej przez powoda we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej argumentacji z motywami zaskarżonego orzeczenia nie potwierdza jego tezy o ewidentnej, widocznej na pierwszy rzut oka, wadliwości

zaskarżonego rozstrzygnięcia także z tej przyczyny, że Sąd Apelacyjny przyjął, iż naruszenie tajemnicy korespondencji ma miejsce także wtedy, gdy stworzono realne warunki (niebezpieczeństwo) umożliwiające zapoznanie się osób trzecich z jej treścią; bez znaczenia pozostawała zatem kwestia, czy kierowana do powoda korespondencja została otwarta przez osobę postronną. Sąd Apelacyjny uwzględnił, że sporna korespondencja prowadzona była na podstawie przepisów ustawy z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (jedn.tekst: Dz. U. z 2022 r. poz. 902), a zastosowanie miały w tym zakresie przepisy § 19 i 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 21 grudnia 2016 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz. U. poz. 2231). Zgodnie z tymi przepisami, korespondencję adresowaną do skazanego doręcza mu wyznaczony funkcjonariusz lub pracownik, a przyjmujący w zakładzie karnym korespondencję urzędową wysyłaną przez skazanego wydaje nadawcy pisemne potwierdzenie jej odbioru oraz odnotowuje na kopercie datę odbioru. Sąd Apelacyjny uznał, że sposób zaadresowania przesyłek przez pozwanego zakładający załączenie dwóch zwrotnych potwierdzeń odbioru (zaadresowanej do administracji zakładu karnego oraz do odbiorcy pisma) był prawidłowy i uwzględniające istniejące w tym zakresie regulacje prawne oraz wynikało z niego jednoznacznie, kto jest odbiorcą pisma i przy uwzględnieniu oznaczenia nadawcy (organu wymiaru sprawiedliwości), że powyższa korespondencja nie podlegała cenzurze i nadzorowi zgodnie z art. 8a ust. 3 k.k.w. Przedstawiona przez skarżącego we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania argumentacja pozostaje zatem w całkowitym oderwaniu od wskazanych w motywach zaskarżonego orzeczenia przyczyn uznania przez Sąd Apelacyjny, że brak było podstaw, aby ewentualne bezprawne naruszenie tajemnicy korespondencji powoda wiązać ze zdarzeniem polegającym na samym sposobie zaadresowania przesyłek kierowanych do niego przez Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, w związku z czym nie doszło do zarzucanego w pozwie naruszenia dóbr osobistych powoda, a tym bardziej naruszenia bezprawnego.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1

i art. 398²¹ k.p.c., przy uwzględnieniu § 2 ust. 1 pkt 5 i § 8 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1964 z późn. zm.) w zw. z art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1109). O wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi powoda ustanowionemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 10 ust. 4 ust. 2 w zw. z uwzględnieniem § 2 ust. 1 pkt 5 i § 8 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1964 z późn. zm.) oraz art. 64 ust. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji RP (por.m.in. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19, OTK-A 2020, poz. 13).

[SOP]

[ms]